

Tab. 2. Zlúčeniny potenciálne využiteľné na liečbu anémie zápalu

Zlúčenina	Mechanizmus	Efekt
Anticytokíny (IL-6, IL-6R) Anti-BMP6 MoAb BMP receptor inhibítory Solubilný hemoujuvelín Anti-hemoujuvelín MoAb Heparínové deriváty	Redukcia hepcidínovej signálnej dráhy	Redukcia hepcidínu Redukcia sekvestrácie železa makrofágmí Korekcia hypoferémie (Čiastočná) korekcia anémie
Anti-hepcidín MoAb Hepcidínové supresory a inhibítory	Hepcidínové viazače	
Anti-ferroportín MoAb GDP	Interferencia s hepcidín-ferroportín interakciou Blokovanie exportu železa a znižovanie aktivácie Stat3	
Prolylhydroxyláza inhibítory	Zvýšenie EPO Zvýšenie absorpcie železa	Korekcia defektu EPO Korekcia hypoferémie

IL – interleukín; MoAb – monoklonálna protilátka; BMP – kostný morfogenetický proteín; GDP – guanozín-5'-difosfát zapuzdrený v lipidovom vezikule; Stat – transduktor signálu a aktivátor transkripcie; EPO – erythropoetín

Modifikované podľa: Weiss G, et al. 2019; Camaschella C, et al. 2020; (3, 7)

V súčasnosti prebieha niekoľko štúdií, ktoré hodnotia nové stratégie na zvieracích modeloch, eventuálne prechádzajú do klinických skúšok u ľudí. Mnohé z nich sa javia optimisticky s potenciou úspešného ovplyvnenia patologického mechanizmu, a tým aj liečby anémie zápalu.

Záver

Zápalová anémia je vysoko prevládajúci syndróm spojený so systémovými prejavmi zápalu. Vo svojej najbežnejšej forme je anémia ľahko

diagnostikovaná ako ľahká až stredne ťažká normocytová normochrómna anémia spojená s nízkym plazmatickým železom a saturáciou transferínu, ale vysokou hladinou feritínu v sére. Diagnostický problém však môže predstavovať jej koexistencia so skutočným nedostatkom železa. Primárnym terapeutickým prístupom je liečba základného zápalového ochorenia. V prípade neúspechu je nutné zvážiť suplementáciu železa a liečbu liekmi stimulujúcimi erythropoetín. Budúcnosť predstavuje vývoj cieleňých terapií, ktoré môžu ponúknuť ďalšie alternatívy liečby.

LITERATÚRA

- Weiss G, Goodnough LT. Anemia of chronic disease. *N Engl J Med.* 2005;352(10):1011-1023.
- Kassebaum NJ, Jasrasaria R, Naghavi M, et al. A systematic analysis of global anemia burden from 1990 to 2010. *Blood.* 2014;123(5):615-624.
- Weiss G, Ganz T, Goodnough LT. Anemia of inflammation. *Blood.* 2019;3133(1):40-50.
- Tim Goodnough L, Comin-Colet J, Leal-Noval S, et al. Management of anemia in patients with congestive heart failure. *Am J Hematol.* 2017;92(1):88-93.
- Stauder R, Valent P, Theurl I. Anemia at older age: etiologies, clinical implications, and management. *Blood.* 2018;131(5):505-514.
- Ganz T. Anemia of Inflammation. *N Engl J Med.* 2019;381(12):1148-115
- Camaschella C, Nai A, Silvestri L. Iron metabolism and iron disorders revisited in the hepcidin era. *Haematologica.* 2020;105(2):260-272.
- Tupý J, et al. Železo v úlohe diferenciálnej diagnostiky anémií chronických ochorení. SAP - Slovak Academic Press, 2019.
- Lanser L, Fuchs D, Kurz K, Weiss G. Physiology and Inflammation Driven Pathophysiology of Iron Homeostasis-Mechanistic Insights into Anemia of Inflammation and Its Treatment. *Nutrients.* 2021;13:3732.
- González-Domínguez Á, Visiedo-García FM, Domínguez-Riscart J, et al. Iron Metabolism in Obesity and Metabolic Syndrome. *Int. J. Mol. Sci.* 2020;21(15):5529.
- Kawabata, H. Transferrin and transferrin receptors update. *Free Radic. Biol. Med.* 2019;133:46-54.
- Sukhbaatar N, Weichhart T. Iron Regulation: Macrophages in Control. *Pharmaceuticals.* 2018;11:137.
- Babitt JL, Eisenga MF, Haase VH, et al. Controversies in optimal anemia management: conclusions from a Kidney Disease: Improving Global Outcomes (KDIGO) Conference. *Kidney International.* 2021;99:1280-1295.
- Glogowski T, Wojtaszek E, Malyszko J. Biomarkers of iron metabolism in chronic kidney disease. *International Urology and Nephrology.* 2021;53:935-944
- Wang CY, Babitt JL. Liver iron sensing and body iron homeostasis. *Blood.* 2019;133:18-29.
- Arezes J, Foy N, McHugh K, et al. Erythropoietin inhibits the induction of hepcidin by BMP6. *Blood.* 2018;132(14):1473-1477.
- Ueda N, Takasawa K. Impact of inflammation on ferritin, hepcidin and the management of iron deficiency anemia in chronic kidney disease. *Nutrients.* 2018;10(9):1173.
- Nemeth E, Tuttle MS, Powelson J, et al. Hepcidin regulates cellular iron efflux by binding to ferroportin and inducing its internalization. *Science.* 2004;306(5704):2090-2093.
- Canali S, Core AB, Zumbrennen-Bullough KB, et al. Activin B induces noncanonical SMAD1/5/8 signaling via BMP type I receptors in hepatocytes: evidence for a role in hepcidin induction by inflammation in male mice. *Endocrinology.* 2016;157(3):1146-1162.
- Guida C, Altamura S, Klein FA, et al. A novel inflammatory pathway mediating rapid hepcidin-independent hypoferremia. *Blood.* 2015;125(14):2265-2275
- Nairz M, Theurl I, Swirski FK, Weiss G. „Pumping iron“—how macrophages handle iron at the systemic, microenvironmental, and cellular levels. *Pflugers Arch.* 2017;469(3-4):397-418.
- Theurl I, Theurl M, Seifert M, et al. Autocrine formation of hepcidin induces iron retention in human monocytes. *Blood.* 2008;111:2392-2399.
- Jelkmann W. Regulation of erythropoietin production. *J Physiol.* 2011;589(Pt 6):1251-1258.
- Khalil S, Delehanty L, Grado S, et al. Iron modulation of erythropoiesis is associated with Scribble-mediated control of the erythropoietin receptor. *J Exp Med.* 2018;215(2):661-679.
- Latour C, Włodarczyk MF, Jung G, et al. Erythroferrone contributes to hepcidin repression in a mouse model of malarial anemia. *Haematologica.* 2017;102(1):60-68.
- Kim A, Fung E, Parikh SG, et al. A mouse model of anemia of inflammation: complex pathogenesis with partial dependence on hepcidin. *Blood.* 2014;123:1129-1136.
- Dinkla S, van Eijk LT, Fuchs B, et al. Inflammation-associated changes in lipid composition and the organization of the erythrocyte membrane. *BBA Clin.* 2016;5:186-192.
- Muckenthaler MU, Rivella S, Hentze MW, Gal, B.A. red carpet for iron metabolism. *Cell.* 2017;168(3):344-361
- Camaschella C. Iron-deficiency anemia. *N Engl J Med.* 2015;372(19):1832-1843
- Lopez A, Cacoub P, Macdougall IC, Peyrin-Biroulet L. Iron deficiency anaemia. *Lancet.* 2016;387:907-916.
- Goodnough LT, Nemeth E, Ganz T. Detection, evaluation, and management of iron-restricted erythropoiesis. *Blood.* 2010;116(23):4754-4761.
- van Santen S, de Mast Q, Oosting JD, van Ede A, Swinkels DW, van der Ven AJ. Hematologic parameters predicting a response to oral iron therapy in chronic inflammation. *Haematologica.* 2014;99(9):e171-e173.
- Bregman DB, Morris D, Koch TA, He A, Goodnough LT. Hepcidin levels predict nonresponsiveness to oral iron therapy in patients with iron deficiency anemia. *Am J Hematol.* 2013;88(2):97-101.
- Thomas C, Kobold U, Thomas L. Serum hepcidin-25 in comparison to biochemical markers and hematological indices for the differentiation of iron-restricted erythropoiesis. *Clin Chem Lab Med.* 2011;49(2):207-213.